

Název osvědčené praxe:

Národní směrnice pro používání systému proti podvodům ARACHNE

Země:

Itálie

Kategorie osvědčené praxe:

- Mechanismy spolupráce

Kontakt:

- Saverio Romano
Italské Ministerstvo hospodářství a financí
Ministero dell'Economia e delle Finanze
Ragioneria Generale dello Stato
IGRUE
Ufficio VII
Tel. č. +390647614358
<https://www.mef.gov.it>

Úspěšně zvládnuté riziko(a) podvodu

- Střet zájmů
- Zamezení manipulaci s postupy při veřejných zakázkách
- Zamezení dvojímu financování
- Tajná úmluva
- Manipulace s náklady projektu
- Ostatní (další rizika podvodů, kterým je možné čelit, zahrnují falešná prohlášení, korupci, manipulaci s nabídkami, únik údajů z nabídek, manipulaci s technickou specifikací a poskytování neexistujících služeb)

Kontext a cíl(e)

ARACHNE je nástroj pro získávání dat podporovaný Evropskou komisí, který pomáhá identifikovat projekty financované z ESI, které jsou potenciálně vystaveny rizikům podvodů. Ministerstvo hospodářství a financí (Ragioneria dello Stato) se v souladu s EK rozhodlo dále podporovat účinné využívání ARACHNE u všech regionálních a státních správ v Itálii odpovědných za operační programy EFRR a ESF na období 2014–2020, aby se podpořila prevence podvodů.

Popis použité praxe

Na zasedání podvýboru pro monitorování a kontrolu konaném dne 4. června 2018 (viz poznámka MEF-RGS - Prot. 172465 ze dne 4. 7. 2018) byla Ministerstvem hospodářství a financí zřízena „omezená“ pracovní skupina. Skupina je koordinována Ministerstvem hospodářství a financí a skládá se mimo jiné z řídicích a kontrolních orgánů některých národních a regionálních operačních programů s cílem definovat společné pokyny a metody pro použití systému ARACHNE pro účely dodržování politiky boje proti podvodům EU předpokládané v rámci strukturálních fondů.

Pracovní skupina zahrnovala:

- 6 zástupců Ministerstva hospodářství a financí.
- 5 zástupců Státní agentury pro územní soudržnost.
- 1 zástupce Státní agentury pro aktivní pracovní politiku.
- 1 zástupce regionu Kampánie
- 3 zástupce regionu Emilia-Romagna
- 2 zástupce regionu Friuli-Venezia Giulia
- 5 zástupce regionu Lombardia
- 1 zástupce regionu Umbrie

Region Friuli-Venezia-Giulia hrál při práci na adaptaci pokynů zvláštní roli, protože navazoval na minulé zkušenosti v programovém období 2007/2013 s používáním aplikace (kontakty: Fabio Cenzon fabio.cenzon@regione.fvg.it and Pietro Sbuelz pietro.sbuelz@regione.fvg.it).

Skupina vypracovala „Pokyny pro používání systému ES pro boj proti podvodům ARACHNE“. Tento 30stránkový dokument a související přílohy zahrnují:

- Popis orgánů využívajících ARACHNE a jejich odpovědnosti
- Objektivní rozsah aplikace ARACHNE a způsoby použití ze strany řídicích orgánů
- Nástroje a postupy pro strategii analýzy bodového hodnocení rizika
- Řízení případů

Dokument zejména popisuje použití nástroje třemi orgány (řídicím orgánem, certifikačním orgánem a auditním orgánem). Pro řídicí orgán stanovuje:

- Použití nástroje při analýze rizik pro odběr vzorků operací a příjemců ke kontrole na základě vzorku (kontroly v terénu, následné kontroly, ověření vlastních prohlášení příjemců, atd.)
- Použití nástroje při výběru projektů a ověřování shromažďováním údajů a informací o příjemcích a dodavatelích,
- Přístup zprostředkujících subjektů (IB), delegovaných řídicím orgánem, pomocí použití ARACHNE. Samotní příjemci nemají do systému přístup
- Využívání nástroje pro kontrolu vlastních prohlášení učiněných příjemci v souvislosti s velikostí společností v rámci státní podpory na základě nařízení EU č. 651/2014 a jeho použití při zajišťování toho, aby podniky ve finančních potížích byly vyloučeny z podpory EU
- Používání ARACHNE při kontrole kvality funkcí delegovaných řídicími orgány na zprostředkující orgány (systém kontroly kvality a nepřetržitý a neustálý dohled nad povinnostmi a delegovanými funkcemi). Řídicí orgán může použít systém ARACHNE k odběru vzorků z nejrizikovějších operací/projektů vybraných zprostředkujícími orgány, aby byly podrobeny zpětné kontrole.

Jedinečné prvky

Itálie byla první zemí, která vypracovala národní pokyny se zapojením klíčových státních (Ministerstvo hospodářství a financí) a regionálních zúčastněných stran. Itálie má decentralizovaný systém moci s 19 regiony a 2 autonomními provinciemi.

Na rozdíl od jiných členských států EU se Itálie rozhodla pro centralizovaný tok dat pro operační programy EFRR a ESF, který je řízen národním monitorovacím systémem, který je řízen Ministerstvem hospodářství a financí. Každý řídicí orgán přenáší finanční, procedurální a fyzické informace elektronicky do národního monitorovacího systému prostřednictvím svých vlastních informačních systémů. Je proto nutné, aby každý řídicí orgán předával úplné a správné soubory informací, aby bylo zaručeno účinné využívání systému ARACHNE. Data se do systému ARACHNE přenášejí každý měsíc. Informace předávané různými řídicími orgány musí být v souladu s informacemi o souboru údajů Národního monitorovacího systému (SNM)¹.

Prostřednictvím databáze SNM zaručuje Ministerstvo hospodářství a financí pravidelnou implementaci systému EU pro boj proti podvodům ARACHNE.

Ministerstvo hospodářství a financí spravuje žádosti o přístup do systému ARACHNE. Je třeba poznamenat, že každý úřad si může prohlížet pouze údaje týkající se vlastního operačního

¹http://www.rgs.mef.gov.it/VERSIONE-I/e_government/amministrazioni_publiche/igrue/Attivita/Monitoraggio/index.html

programu a že pouze veoducí správní orgány mají vizuální přístup k informacím týkajícím se všech operačních programů, pokud jde o jejich příslušné pravomoci.

Výsledky a výstupy

Na národní úrovni se od října 2018 uskutečnilo osm setkání, poslední se uskutečnilo v červenci 2019. Národní pokyny byly nakonec přijaty v létě 2019. Verze pokynů je k dispozici na adrese:

http://www.rgs.mef.gov.it/export/sites/sitoRGS/VERSIONE-I/e_government/amministrazioni_publiche/igrue/pdf/Linee_guida_nazionali_ARACHNE.pdf

V rámci projektu byly každoročně zajištěny školení a podpora pro další italské regiony (například Umbria, Emilia Romagna, Valle d'Aosta, Lombardia, Piemonte).

Klíčové faktory úspěchu

Klíčovými faktory úspěchu byly:

- Vnitrostátní koordinace a sdílení zkušeností mezi členy pracovní skupiny, kteří poskytovaly standardní a homogenní údaje pro všechny zúčastněné orgány, zároveň docházelo ke kombinování různých potřeb podle příslušných odpovědností (úkoly řízení nebo auditu)
- Přímé spojení s DG EMPL Evropské komise a výměna zkušeností s ostatními členskými státy EU v průběhu celého procesu

Zjištěné problémy/výzvy a poučení

Omezené používání systému ARACHNE zpočátku představovalo určité problémy, protože se systém spoléhá na efektivní fungování datového kanálu. Omezené používání systému by mohlo být způsobeno nízkou úrovní znalostí o skutečných vlastnostech a účinnosti systému a obecným pocitem strachu z hlášení podvodů a rizik.

Potenciál přenositelnosti

Tato praxe může být vysoce relevantní v členských státech EU, jako je Španělsko, které se skládají z velkého počtu regionů a mají podobný decentralizovaný systém.

Pokyny jsou rovněž užitečné k prevenci podvodů v jiných fondech EU kromě EFRR nebo ESF, jako je EARDF pro rozvoj venkova.